

KIRKESIDEN

DANSK KIRKE I SYDSLESVIG – VI GØR FOLKEKIRKEN LIDT STØRRE

www.dks-folkekirken.dk

Jacob Ørsted, Henriette Gosvig Knudsen & Ruben Fønso

Om menighedsrådsvalg

Kommer tid, kommer (menigheds)råd

I DE KOMMENDE måneder er der i mange danske menigheder i Sydslesvig generalforsamling med valg til menighedsrådet. Derfor er jeg blevet bedt om at skrive lidt om, hvad det indebærer, i det håb at opmuntre medlemmer af kirken til at stille op. Ethvert myndigt medlem, der ikke har forsømt at betale medlemsbidrag, kan stemme på generalforsamlingen og kan også kandidere. Nogle menighedsrådsmedlemmer vil måske kræve, at en kandidat har et antal stillere.

Hvis det skal siges meget kort, så er menighedsrådets opgave at sørge for de ydre rammer omkring gudstjenesten og menighedslivet. Hvis menigheden har egen kirke, vil bygningsvedligeholdelse uvægerligt fylde meget på dagsordenen til møderne, og en af rådets opgaver vil være at indhente tilbud og engagere håndværkere etc. Menigheder der låner hus hos Skoleforeningen eller SSF, har det noget nemmere. Men også her vil der være behov for f.eks. vedligeholdelse af inventar og anskaffelse af nye salmebøger.

Menighedsrådet ansætter også personale, f.eks. en organist, en kirketjener, der gør kirken eller lokalet klar til gudstjeneste, en rengøringsassistent og, hvis der hører forsamlingslokaler til kirken, eventuelt en bestyrer, der sørger for kaffe etc. Nogle af disse opgaver kan også varetages af frivillige, men det er i alle tilfælde menighedsrådets ansvar, at der nogen til at tage sig af det. Til alt dette er der brug for penge, og derfor betaler medlemmerne medlemsbidrag. Menighedens kasse forvaltes af menighedsrådet, og er der ikke nogen i rådet der tør påtage sig opgaven, kan man ansætte en regnskabsfører. Det vanskeligste vil

altid være lønudbetalingen, hvor der skal tages hensyn til løbende ændringer i lovgivningen m.h.t. skat, socialforsikring og sygeforsikring. Her kan kirkekontoret hjælpe.

Præsten er ikke ansat af menighedsrådet, men af Danske Sømands- og Udlandskirker (DSUK). Når en præst går på pension eller får et andet embede, genopslås stillingen, hvis DSUK og det Sydslesvigske Kirkeråd er enige om det. Men menighedsrådet er med til at udforme opslagsordlyd, og når ansøgningsfristen udløber, er det menighedsrådet der tager

stilling til de indkomne ansøgninger. Hvis der i rådet er enighed eller et overbevisende flertal for en ansøger, vil DSUK ansætte vedkommende.

Menighedsrådet har således stor indflydelse på, hvem der bliver præst for menigheden, men når præsten er indsat i sit embede, er vedkommende i sin embedsførelse uafhængig af menighedsrådet. Dog er rådet medbestemmende på visse punkter, f.eks. tidspunkter for de faste gudstjenester, ændringer i liturgien, indførelse af nye salmebøger, eller hvilke formål der samles ind til ved gudstjenesterne.

Menighedsrådet skal støtte præsten i vedkommendes arbejde og gerne selv tage initiativer. Det bedste menighedsråd med gudstjenester, sammenkomster, ungdomsarbejde, foredrag, koncerter m.m. opstår, når det foreslås, drøftes og planlægges i menighedsrådet.

Præsten er medlem af menighedsrådet i kraft af sit embede. De læge medlemmer vælges, som ovenfor nævnt, på menighedens generalforsamling. Hvor mange medlemmer og suppleanter der skal vælges, fremgår af den enkelte menighedsrådsvedtægter. Der bør være nok til at man efter valget kan konstituere sig med en formand, en næstformand, en protokolfører, en eventuel kirkeværge og en regnskabsfører, hvis man ikke har valgt at ansætte en.

Det er formandens opgave at indkalde til rådsmøder og lave en dagsorden og at sørge for, at det råd der beslutter bliver ført ud i livet. Det er også i reglen formanden der repræsenterer menighedsrådet bl.a. over for det Sydslesvigske Kirkeråd og andre danske organisationer. Hvis formanden bliver forhindret, overtager næstformanden disse opgaver, indtil rådet kan konstituere sig påny, alt efter hvordan vedtægterne lyder.

Protokolføreren fastholder, hvad der forhandles om på møderne, og hvilke beslutninger der træffes. Hvis menigheden har egen kirkebygning, har man brug for en kirkeværge til at have opsyn med bygningen, kontakt til håndværkere etc.

Suppleanter er ikke forpligtet til at deltage i rådsmøderne, men det er en god idé hvis de gør det, og de bør i alle tilfælde ligesom rådsmedlemmerne modtage protokollen efter

hvert møde. På den måde er de bedre rustet til at indtræde i rådet, hvis der bliver behov for det.

At sidde i menighedsrådet er „ehrenamtlich“; man får ingen godtgørelse for den tid man bruger på det. Men naturligvis kan et menighedsråd beslutte, at f.eks. kørselsudgifter refunderes.

Når jeg er blevet bedt om at skrive dette, hænger det jo nok sammen med at jeg til marts har siddet som formand for menighedsrådet ved Ansgar Kirke, Flensborg, i 20 år. Det er blevet til ikke helt få arbejdstimer, og nogle vil spørge, hvorfor jeg har brugt så meget af mit liv på det.

For det første fordi jeg er interesseret i at der er en dansk kirke i Sydslesvig, i dette tilfælde nærmere betegnet i det nordlige Flensborg. Uden menighedsråd er der nemlig ingen kirke. Alene det at få ansat en præst lader sig ikke gøre uden et menighedsråd. Nogen skal påtage sig det, og hvorfor skulle nogen ikke være mig?

For det andet bærer arbejdet lønnen i sig selv. Ikke sådan at forstå, at det altid er den rene idyl. Der kan, som i alt foreningsarbejde, opstå problemer der er vanskelige at løse. Men gensidig tillid, god samtalekultur og en fælles målsætning skaber et fællesskab, som i hvert fald betyder meget for mig.

Jeg kan derfor varmt opfordre til at stille op til menighedsrådsvalg. Vær ikke bange for ikke at slå til. At sidde i et menighedsråd kræver ingen specielle kompetencer, men kærlighed og solidaritet og en oprigtig vilje til at gøre en indsats for menighedens interesser og trivsel. Når den gode vilje er der, vokser man med opgaven.

Helle Skadhauge

Om andre måder at råde på

Når kirker skal ledes

I DANMARK ER menighedsrådsvalgene netop overstået og de nye menighedsråd er nu i fuld sving med at konstituere sig. Nogle råd har fået mange nye medlemmer, i andre er alt som det plejer og nogle steder har der måttet være omvalg, fordi man i første omgang ikke kunne få fyldt pladserne op. Nogle ganske få steder har der været kampvalg, men mens den vestlige verden stadig vander sig over valget af præsident Trump i USA, vækker valgene til menighedsrådene ikke den store opsigst. Det burde de måske gøre, for selvom menighedsrådene ikke har samme magt som USA's præsident, så skal man ikke undervurdere den magt, som menighedsrådene har. Det er dem, der sammen med præsten er ansvarlige for det synlige liv og selvom præsten er den figur, der tegner kirken udadtil, kan vedkommende altså ikke gøre det uden et menighedsråd, der bakker op, hjælper med arrangementer, kommer med ideer til arrangementer og i det hele taget giver præsten med- og modspil. Det er også menighedsrådet, der vælger ny præst, når det er aktuelt. Eller som en biskop engang sagde: "Menighedsrådet kan henstille, men det er mig, der indstiller!" hvilket jo er fair nok, da det er biskoppen, der i sidste ende er chef for den pågældende præst. I praksis er det dog meget sjældent, at en biskop tromler henover menighedsrådets ønske om en bestemt person som præst,

simpelthen fordi de ansøgere som regel er blevet frasorteret i det såkaldt orienterende møde, som provst og biskop afholder med menighedsrådet, når der skal gennemgås ansøgninger og kaldes til jobsamtale – prøveprædiken, som det hedder i præstekredse.

I Dansk Kirke i Sydslesvig går det til nogenlunde på samme måde som i Danmark, når der skal ansættes præster. DKS er jo det, der "gør Folkekirken lidt større", men alligevel er der igen nogle "særlige sydslesvigske forhold", der gør sig gældende, når vi snakker kirkestruktur. For vi ER ikke den danske Folkekirke selvom præsterne er uddannet til at arbejde i Folkekirken og virker på folkekirkelig vis i Sydslesvig. Præsterne er fx ikke ansatte direkte af kirkeministeren, men af Danske Sømands og Udlandskirker, der også står for aflønningen, jvf den pose penge, der tilflyder DSUK fra Kirkeministeriet og som er øremærket til det kirkelige arbejde i Sydslesvig.

Men hvis Dansk Kirke i Sydslesvig ikke er Folkekirken, hvad er den så? DKS er sin egen. Den virker på folkekirkelig vis, men strukturen er af praktiske årsager meget anderledes end både Nordkirkes og Folkekirkens. For det første er DKS ikke nogen "landskirke". DKS er en forening, der fungerer som paraplyorganisation for de enkelte danske menigheder i Sydslesvig. Det betyder, at man ikke kan

melde sig ind i DKS som enkeltperson. Man skal melde sig ind i "sin egen" menighed og man betaler særskilt medlemsbidrag til den menighed, man har meldt sig ind i. Menighederne bliver hver især opkrævet et årsbidrag pr medlem, som betales til DKS.

Og hvad laver DKS så? DKS er som sagt en paraplyorganisation for de danske menigheder i Sydslesvig. Det er en anerkendt forening med egne vedtægter og bestyrelse. Bestyrelsen kaldes også Kirkerådet og træ-

der sammen en gang om måneden. I det daglige er det Provsten og forretningsføreren, der står for "driften", og DKS har hovedsæde i Südergraben 36 i Flensborg. DKS er blandt andet ansvarlig for lønudbetaling til præsterne og for vedligeholdelse af præsteboligerne, samt at varetage menigheder-

nes interesser i forhold til de tyske og danske myndigheder.

DKS's bestyrelse består som sagt af et kirkeråd, der vælges for 4 år ad gangen. Rådet består af Provsten som formand, 7 lægfolk og 3 præster, der vælges på skift. DKS' øverste myndighed er Kirkedagen – den årlige generalforsamling, hvor repræsentanter for alle menighederne, DSUK og venner i Danmark samles. Her fremlægges årsregnskab og årsberetninger til godkendelse og der træffes endelige

afgørelser i sager, der har de forsamlingsfælles interesse. De danske menigheder er delt ind i seks kirkekredse, hvor præster gensidigt afløser for hinanden i forbindelser med ferier og friweekender. Desuden afholder kirkekredsene deres egne "kredsmøder", hvor præsterne

og repræsentanter fra menighedsrådene træder sammen og orienterer hinanden om livets gang i de enkelte menigheder. Endvidere orienteres der også fra kirkerådets arbejde og der planlægges fælles kirkekredsarrangementer.

Hvad angår menighedsråd i de enkelte menigheder, foregår det også efter folkekirkelig vis, med den forskel, at der ikke er menighedsrådsvalg, men årlige generalforsamlinger i de enkelte menigheder. Menighedsrådsmedlemmerne og deres suppleanter vælges for 2-4 år, alt efter den enkelte menighedsrådsvedtægter og deres opgaver er de samme som nord for grænsen.

Det kan ikke pointeres nok, at menighedsrådet ikke er arbejdsgiver for præsten, men samarbejdspartner. Menighedsrådet er menighedsmedlemmernes repræsentanter og på bedste demokratiske vis er det dem, der varetager den enkelte menigheds interesser. Det betyder, at alle døbt medlemmer over 18 år kan stille op til menighedsrådet og være med til at gøre sin egen menighed til en levende menighed.

Generalforsamlingerne holdes som regel i foråret og skulle man have lyst til at vide lide mere om den lokale danske kirke og DKS, så er det et godt sted at begynde.

Vel mødt derude!

Henriette Gosvig Knudsen